

ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਗੁਰ ਰਤਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 7431

4 ਅਕਤੂਬਰ 1989

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ II)— S. 321— ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ—ਬੇਨਤੀਬ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ—ਜਨਹਿਤ ਵਿਚ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣਾ—ਕਰਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ।

321 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ / 1974 ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਢੁਕਵੀਂ ਸਥਿਤੀ; ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ।

(ਪਰਾ 8)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਟੌਰਟਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੌਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਰਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵਾਰਣਯੋਗ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੯)।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ। ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ / ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

ਗੁਰ ਰਤਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ)

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

(4) AIR 1988 H.P. 13.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ। ਧਾਰਾ 121/121-ਏ/122/109/123/302/326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 34, 148 ਅਤੇ 149 ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਅਤੇ 27 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ 350 ਨੰਬਰ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਛੋਟੇ ਲਈ ਜੋਧਪੁਰ ਡਿਟੇਨਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਅਕਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ।

(3) ਸੈਕਸ਼ਨ 321 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਕੋਡ') ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ; ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ। *ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ*, ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਰਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ, ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸਰਚਾਰਜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤੁਫਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ. ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਣ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ! ਜੇਕਰ (ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਗੁਰ ਰਤਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.)

ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਓ, ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗੀ?

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 321 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਸੀਓ ਨੰਦਨ ਪਾਸਵਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2), ਵੀ.

(4) AIR 1988 H.P. 13.

ਕਾਲਿਦ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਸੈਕਸ਼ਨ 321, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ S. 321 ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਖਾਤਾ ਯੋਗਤਾ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 321 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ।”

(4) ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ।

(5) ਖਤਰਨਾਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਟੌਰਟਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੋਰਟ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਰਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵਾਰਣਯੋਗ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਹੈ।

(6) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:

(1) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਾਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3)।

(2) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 877.

(11) ਏਆਈਆਰ 1989 ਐਚਪੀ 5.

ਜੈਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਚਪੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)।

(7) ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਾਵਤੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92-ਏ (ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 15,000 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਜੈਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੀ.ਡੀ. ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸੀਜੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

(4) AIR 1988 H.P. 13.

(9) ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟਾਈਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹਨ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਦਯਾਨੰਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਰੋਹਤਕ ਅਤੇ  
ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5631

6 ਅਕਤੂਬਰ 1989

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਕਲਾਮ 226 ਅਤੇ 227 — ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ—ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ—ਚਾਹੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ।

ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।